

MELLÉKLETEK

PIPÉHEZ FÜZŐDŐ ÍRÁSOK

ORBÁN ISTVÁN

„...INDULJ HAZAFELÉ...”⁵⁵

Hosszú évek óta nem hagy nyugton a gondolat: emléket állítani – ha csak néhány gondolatsorral is – annak az álomszép vidéknek, ahol születtem, ahonnan elindultam valamikor, és ahová bármikor örömmel visszatérnék, de az indulástól eltelt, egymásra halmozódott évek súlya sajnos ezt már csak rövidke látogatások erejéig teszi lehetővé számomra. És hiába kígyózik manapság már sima aszfaltút a nádasi dombok között, a Szász-nádastól alig négy km-re fekvő, valamikor virágzó gyümölcsöt hozó kis „ékszer-falumig”, Pipéig, többnyire már falumúzeumba illő, roskadozó, tört ablakú házak sorát látni, csak a nemrég felújított hófehér, szerényen álló, 1819-ben épült unitárius templom tornya veti még „vigyázó szemét” – a hűség mindenkor jelképeként – a pusztuló, kihalt falucskára.

Pedig a környék, a vidék szépsége lenyűgöző. Amikor középiskolás koromban gyalog tettem meg az akkor még hol poros, hol sáros, nehezen járható utat Nádastól Pipéig, a hegyek, völgyek, csobogó patakok szépségének vonzásában rövidnek tűnt a távolság, s álmaim gazdag világában ma is így jön elő folyton, amíg csak élek. Az ötvenes években jöttem Marosvásárhelyre,

⁵⁵ Szemelvény a *Népújtság* V. évf. 22. (178.) szám, Marosvásárhely, 2009. június 13. Színes világ, 4.

a Bolyai líceum akkor még működő sportosztályába, kissé más reményekkel, mint ami az akkori körülmények között megvalósulhatott. Hosszú éveknek kellett sorjázniuk, amíg valamelyest lélekben ki tudtam szakadni a szülőföld vonzasköréből, aminek mesebeli tájai sohasem tudtak kitörlődni emlékeimből, álmaimban egyre többet járok haza. S bár életem folyamán többször lett volna lehetőségem arra, hogy a jobb anyagi és egyéb körülmények reményében elhagyjam az országot, soha nem tudtam megtenni ezt a lépést. Szívem-lelkem azé a „világ végi” kis falué maradt, ahol 1937 júliusában először csodálkozhattam rá a világra.

A falu kissé mókásnak tűnő nevét – a szájhagyomány szerint – onnan kapta, hogy a terület egykori tulajdonosa, az ismeretlen nevű gróf, a falu helyén pipefarmot létesített. Innen a település elnevezése. Az egyházközség irattárában fellelhető, 1746-tól keltezett feljegyzések szerint már 1657-ben létezett a falu felső felében egy fából épült templom. A falu az én gyermekkoromban még virágzott, élt, lüktetett, sajnos, az azután következő évek tömeges elvándorlásainak eredményeképp ma holnap önmaga temetőjévé válik. Most, életem alkonyán, ha nagy ritkán Pipére látogatunk, fájó szívvel nézem a sok kiürült, lepusztult, sorsára hagyott házat, az omladozó valamikori iskolaépületet, csak a több mint kétszáz éves körtefa magasodik fölém néhai nagyszüleim udvarából, a túlélők diadalmas tekintetével, és a minden évben újraéledő, sátoros lombok azt sugallják, hogy lehetne itt még élet, ha valakinek eszébe jutna a faluturizmus lehetősége ezen a történelmi szépségű vidéken. A régi házakat kis befektetéssel virágzó panziókká lehetne varázsolni, ahová meggyőződésem szerint – természetesen a szükséges reklám segítségével – özönlenének a turisták, hiszen csak ki kell tudni használni a táj rendkívüli adottságait.

Pipére, álmaim szülőfalujára visszatérve, meg kell említenem azt is, hogy amennyire szerény lehetőségeim megengedték, sokszor segítettem, hozzájárultam a pipei egyházközség történetét bemutató füzetecske megjelentetéséhez. De támogattam a marosvásárhelyi új unitárius templom felépítését, sőt, a

régi templom renoválását is. Nagyon szeretném megélni azt, hogy szülőfalum és a környező táj adottságait végre felismerjék azok is, akiknek lehetőségük lenne újra felvirágoztatni, újjávarázsolni és továbbéltetni, hiszen Isten ellen való véték ezt az általa alkotott csodát veszendőbe hagyni. Isten adjon minél több „látó” szemet és érző lelket ehhez a reményemhez. És üzenem minden – a világ bármely sarkán élő –, Pipéről elszármazott és leszármazott utódnak, hogy: „... ha nincs hely, ahol élsz, indulj hazafelé...”.

